

ČITAJTE JI! Prosimo, pogledajte na
ste...
Library of Congress
in...
Periodical
Division
in...
Prosimo, pogledajte na
ste...
Library of Congress
in...
Periodical
Division
in...

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 118

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, MONDAY, JUNE 21, 1943. — PONEDELJEK, 21. JUNIJA, 1943.

NA NEKAJ VEČ KOT
2c
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(Klasični sobotni, nedeljski in prazniški)
ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME LI. — LETNIK LI.

PETDNEVNA BITKA NA MORJU

Iz uradnega poročila mornariškega in zračnega urada je razvidno, zakaj je bil po zatrdilu ministrskega predsednika Churchilla mesec maj za konvoje najboljši. Poročilo namreč pravi, da so se sredi Atlantika bojne ladje in aeroplani pet dni in štiri noči borili s krdelom nemških podmornic. V tem boju sta bili dve podmornici gotovo potopljene, tri so bile mogoče potopljene, več pa jih je moralo biti poškodovanih.

Bitka se je bila na površini nad 100 kvadratnih milj in ravno sredi Atlantika, kamor ne morejo priti aeroplani s suhe zemlje, da bi se mogli zopet varno vrniti. To je bil največji poskus nemških podmornic preprečiti ameriški konvoj priti srečno v Anglijo. Tovorne parnike so bojne ladje tako dobro varovale, da podmornice večinoma niso mogle priti dovolj blizu do parnikov, da bi jih mogle torpedirati. Le nekaj podmornic je prišlo dovolj blizu, da so mogle torpedirati, toda potopile so komaj 3 odstotke velikanskega trgovskega brodograja, ki je peljalo vojni material v Anglijo.

Da je z ozirom na tako veliko število podmornic imel konvoj tako majhno izgubo, k temu je prispevala nova tehnika proti podmornicam. To je majhna matična ladja za aeroplane, ki je nekaj novega v angleški vojni mornarici.

Ta ladja se imenuje Biter, ki je bila iz ameriškega tovornega parnika predelana v matično ladjo ter je postojanka za aeroplane v "zračni vrzeli" sredi Atlantika, kjer so bile dosežaj podmornice skoro varne pred bombami iz zraka. Ladji Biter poveljuje kapitan Anel Smith, sorodnik kraljice Elizabete in bivši oskrbnik kraljeve konjarne. Smith je bil tudi v spremstvu kralja Jurija in kraljice Elizabete, ko sta leta 1939 obiskala Kanado in Združene države.

Bitka se je pričela, ko sta se iz krdele podmornic v veliki daljavi pokazali dve podmornici. Zaznali so jih mornariški aeroplani, ki so se dvignili z Biterja. Aeroplani so ju napadli z globokinskih bombami in strojnimi ter so ju prisilili, da ste se potopili. Pozneje, ko je dospel konvoj še tako daleč, da so mogli v njegovo bližino prileteti aeroplani iz Anglije, je bil že bolj zavarovan. Nek angleški Liberator je uničil prvo podmornico 15 milj od ladij v konvoju. Medtem pa so aeroplani zasledovali drugo podmornico ter so sporočili rusilec Broadway, ki je bil prej ameriški rušilec Hunt, in frigate Lagan, ki je nova angleška bojna ladja za zasledovanje podmornic ter so obema ladjama pokazali mesto, kjer se je nahajala podmornica. Rušilec in frigate sta takoj pričeli napadati podmornico. Dva torpida Broadwaya sta podmornico zadela; nastale so velike eksplozije pod morjem in podmornica je bila potopljena.

Po nekaj urah je dospel še več angleških bombnikov in bitka s podmornicami se je nadaljevala. Rušilec Pathfinder je vrzel globokinsko bombo na podmornico, ki se je le za hip prikazala, nato pa je izginila pod valovi in se ni več prikazala. Pozneje so drugi rušilski

Bombardiranje osiških krajev

V soboto ponoči so angleški štirimotorni bombniki napadli velike Schneiderjeve municijske tovarne v Creusot, 170 milj južno od Pariza. Te tovarne so bile dvojno potrebne za Nemčijo, ker so bila industrijska mesta v Poruhurju porušena.

Schneiderjeve naprave obsegajo 270 akrov in 15 minut po prvem napadu sta v njih nastali dve veliki razstrelbi. Nacijška radio postaja v Parizu priznava, da je v tovarnah nastalo več požarov in da je bila povzročena velika škoda.

Manjši angleški bombniki so v soboto ponoči bombardirali letališča in železnice v Franciji in dvakrat napadli letališče Poixu blizu Amiens.

Tudi bombardiranje Italije

in njenih otokov je bilo večeraj v polnem tiru. Bombardirani sta bili pristanišči Reggio Calabria in San Giovanni v Kalabriji. V Reggio Calabria so se bombe razletele v pristanišču, blizu železniške postaje in v mestu. Od krdele osiških aeroplanov, ki so napadli ameriške bombnike, je bil eden uničen in mogoče še nadaljni štirje; Amerikanci pa niso izgubili nobene.

Angleški aeroplani iz Afrike so bombardirali Syracuse, ki je najvažnejše pristanišče na Siciliji. V pristanišču je bila povzročena zelo velika škoda. Isto noč so angleški aeroplani poškodovali nek osiški parnik ob vzhodnem obrežju Korzike.

JAPONSKI ZRAČNI NAPAD ODBIT

V nedeljo je nameravalo veliko krdele japonskih aeroplanov napasti Darwin v Avstraliji, toda ameriški letalci so bili na preži ter so v bližini rta Gumbier zapazili 48 sovražnih aeroplanov, od katerih so jih 22 uničili.

Zavezniki so v teh bojih izgubili dva aeroplana.

Vlada ima uslužbencev na pretek

Washington. — Vlada je več kot potrojila število državnih oziroma vladnih uslužbencev od zadnje svetovne vojne in isto napravila z neko drugo podmornico. Kosi razbite podmornice so plavali po morju in pokazalo se je tudi olje, kar je gotovo znamenje, da je bila podmornica potopljena.

Pred tem konvojem pa je plul še drug konvoj, ki ga je tudi napadla krdele podmornic. Rušilec Hesperus je zapazil eno podmornico in je streljal na njo s topovi in je večkrat zadal. En strel je vrzel posadko topa na podmornici v morje. Malo pozneje je Hesperus zapazil drugo podmornico in jo je napadel s topovi, zatem pa je zavozil naravnost proti njej, da jo prereže. Podmornica je izginila; več nemških mornarjev je plavalo po vodi, toda potopilo ne pove, če so bili rešeni. Naslednjega dne je Hesperus zopet napadel neko podmornico in olje se je razlilo po vodi.

Aeroplani s o neprestano stražili konvoj, ki je sredino spjel v neko angleško pristanišče, kamor je prišlo 97 odstotkov konvoja.

kongresni odsek, ki je zadevo proučil, je dognal, da bi bilo lahko brez vsake škode odpuščenih 300,000 vladnih delavcev in uslužbencev.

Kljub temu pa se nekatere vladne agencije pritožujejo, da nimajo dovolj delavcev. Temu pa je menda bolj kriva nepravilna porazdelitev nego aktualno pomanjkanje večjih uslužbencev.

Predsednik bo najbrž razveljavil oljno pogodbo

Washington. — Mornariški kontrakt s Standard Oil družbo, po katerem ima ta družba pravico, da razvije ogromna oljna polja v Elk Hills, v Kaliforniji, je bil označen po predstavniku justičnega departmента kot nelegalen in neveljaven.

Pomožni generalni pravdnik, Norman Littell, ki je načelnik oddelka za javna zemljišča, je dejal, da je bilo predsedniku poslano poročilo glede te zadeve, ter da se pričakuje, da bo predsednik Roosevelt razveljavil pogodbo.

Littell je izjavil, da dočim za enkrat še ne sme obširneje govoriti o svojih dognanjih z ozirom na oljno pogodbo med mornariškim departментом in oljno družbo, pa vseeno lahko reče, da je pronašel, da je omenjena pogodba neveljavna na podlagi zakona iz leta 1938.

Ta zakon je bil sprejet izrecno zato, da je bil mornariški tajnik vezan po zakonu, da varuje in hrani oljne zaloge dežele. S tem se je protektiralo in ojačalo oljno rezervo, katere se je izkazala nezadostna v letu 1922, ob času znamenitega Tea Pot Dome škandala, v katerem je bila zapletena tudi Elk Hills oljna re-

Premogarji so spet zastavkali

Pittsburgh, 19. junija. — Na predvečer ponovne premogovne krize, ki je že tretja tekom zadnjih par mesecev, so majnjerji spet v tisočih izostali od dela na raznih predeljih premogovnega polja, ko je bilo naznanjeno, da WLB noče povišati delavcem v premogorovih plače s tem, da jim prizna njih zahtevo za takozvano "portal do portal" plačo.

Podpisana doba premirja med premogarsko unijo in operatorji je bila zaključena v nedeljo opolnoči in tedaj je bilo na stavki že preko 60 tisoč premogarjev. Stavkanje se je pričelo najprej izvajati v Alabami in Pennsylvaniji, pa tudi iz države Illinois je prišlo poročilo, ki pravi, da je tam več tisoč majnjerjev zastavkalo, kar na svojo lastno pest in odgovornost.

V pittsburskem petem distriktu je izjavil unijski predstavnik majnjerjev, da upa, da se bo dalo kaj ukreniti, da pojdejo majnjerji nazaj na delo začetkom tedna. Dejal je, da bo morda dosežen, vltub vsemu zavladevanju kak dogovor.

Medtem so iz Washingtona poročali, da so predstavniki operatorjev in majnjerjev zopet obnovili razgovore in operatorji iz južnega premogovnega predelja, katerim je bil na čelu senator Edward R. Burke, so John L. Lewisu predlagali, naj podpiše direktivo WLB, po kateri bi se majnjerji zavezali, da tekom vojne ne bodo več stavkali in bi se na ta način vsi spori, tudi sedanji, poravnali mirnim potom in po pravilih in odredbah Vojnega sveta za delo.

Unijski uradniki so pa bili mnenja, da se mora najprej urediti zadeva "portal do portal" plače in šele potem se bo moglo vpoštevati predloženo stališče War Labor Boarda.

Stalin obljubil Poljakom povojno pomoč

Moskva, 17. junija. — Premier Stalin je danes obljubil Poljakom vso mogočo sovjetsko pomoč za zopetno obnovitev močne in neodvisne Poljske po tej vojni.

Mr. Stalinova izjava je bila vključena v poslanici, katero je poslal prvemu kongresu Poljskih patrijotov v Rusiji, kateri so mu dali vedeti, da ne bodo dovolili, da bi motili medsebojno prijateljstvo obeh dežel elementov, ki bi radi zopet vtaknili med Poljsko in Rusijo zagodzo razdora.

"Bodite prepričani," jim je odgovoril Stalin, "da bo Sovjetska Rusija storila vse, kar bo mogla, da čimprej izžene skupnega sovražnika — Hitlerjansko Nemčijo — ter ojači poljsko-sovjetsko prijateljstvo in prispeva v vseh ozirih k obnovi nove in močne ter neodvisne Poljske."

Poljski, pod vodstvom Vande Wasilewske, so izrazili Rusiji zahvalo, ker je dovolila, da si zbirajo skupaj poljsko divizijo na ruski zemlji. Obenem so izjavili, da tvorijo poljsko-sovjetsko prijateljstvo enega najvažnejših poljskih narodnih interesov.

zerva, katere se smatra za najbogatejše oljno polje v Združenih državah.

Iz Slovenije

Nemška strahovlada na Štajerskem

(Posneto iz londonskega "Jugoslav Summary", št. 12 z dne 14. maja t. l.)

Najprej so govorili o "Neodvisni" Hrvaški. Zdaj pa, ko očišču tako obupno primanjkuje delavskih sil in vojakov, vlada tam nemški preki sod in vsi partnerji osišča se poslužujejo njenih moških sil.

Ista nemška potreba je kriva marsikaterih nemških zločinov v severo-vzhodni Sloveniji, kateri se Nemci nadelo ime "Spodnja Štajerska". Poročali smo že o objestni nemški trditvi, da je v tem delu Jugoslavije narastel odstotek ljudi nemške govornice od 33 na 66 odstotkov vsega prebivalstva. To bi pomenilo deportacijo 50 odstotkov slovenskega prebivalstva.

Naslednji izreki nemških govornikov bodo nekoliko pripetljivi k razumevanju tega kar se dogaja: "Nikakor ne gre

zato, da se Spodnjo Štajersko germanizira", je nedavno izjavila nemška uradna osebnost. "Gre le zato, da se vrne narodu jezik, katerega je izgubil po naključju zgodovinskega razvoja"...

Nekaj tednov prej pa je drugi nemški govornik izjavil naslednje:

"Izgubili smo zimsko bitko, vsak Nemec mora to vedeti... Izvedli bomo mobilizacijo Spodnje Štajerske prav kakor ono vseh drugih delov Nemčije..."

Ravnali bomo na Spodnjem Štajerskem, ko da je bilo to ozemlje del Nemčije skozi tisoč let... Prva zahteva je torej, da se očisti vso Spodnjo Štajersko. Kdorkoli je proti rajhu, bo uničen... Druga zahteva pa je — dajte nam vojakov, še več vojakov..."

Kako se bo vse to zrušilo in propadlo!

— JIC.

Otonovi papirji bodo menda poslani v New York

Uradniki lokalnega nabornega urada v New Yorku so rekli, da pričakujejo, da bodo skoro dospeli iz Washingtona papirji Otona Habsburškega, ter da bo Oton potem poklican v armado.

Oton je bil na preiskavi že v zadnjem decembru in je bil proglašen sposobnim za vojaško službovanje, toda iz nepojasnega vzroka, so se njegovi papirji zadrževali precej časa v Washingtonu in dr. James Albert Cooper je skušal doseči, da bi bil Oton izvzet iz vojaške službe. Sedaj je njegov pri-zadevanje pri kraju, ker lokalni odbor je dobil iz glavnega narodnega urada za vojaško službovanje ukaz, da vpokliče mladega Habsburga.

Skupina žensk zapletena v zadevo odpravljanja plodu

New York. — Prejšnji teden je bila Mrs. Katherine Brohme Engesser, ki je na videz blagohotna in mila ženska, aretirana na obtožbo, da je v svojem stanovanju v North Pelhamu vršila nelegalne operacije odpravljanja plodu. Ž njo vred je bilo aretiranih enajst drugih žensk, ki so bile označene, kot njene asistentke.

Ko so detektivski s silo prišli v prostore, kjer je ženska opravljala svoj dobičkanosen posel, so našli na operacijski mizi neko žensko, več drugih žensk pa je čakalo v predsobi, da pridejo na vrsto.

Ženska, ki je stara 55 let, je sedaj pod kavejco \$10,000.

NEMŠKE ZRAČNE IZGUBE V RUSIJI

Močna skupina ruskih bombnikov je bombardirala krdele nemških aeroplanov na letališčih pri Briansk in Karačevu za fronto pri Orelu. Moskva naznana, da je bilo pretekli teden uničenih nad 276 nemških aeroplanov. V istem času so Rusi izgubili 94 aeroplanov. Na podlagi poročil iz Moskve je bilo v sedmih tednih uničenih 3595 nemških aeroplanov.

Posebno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva omenja silovite ruske zračne napade severozapadno od Orela. V soboto ponoči je 50 nemških aeroplanov napadlo Volhovo, jugovzhodno od Leningrada; uničenih je bilo 15 nemških aeroplanov, Rusi pa so izgubili dva. Rusi priznavajo, da je bila poškodovana železniška proga pri Volhovu.

Na Briansk in Karačev so Rusi vrgli zelo težke bombe in vsi napadali aeroplani so se vrnili. Na tem kraju se stikata osrednja in južna fronta in na obeh straneh prihaja na fronto mnogo vojaštva in vojnega materiala, kar pomeni, da se bližajo zelo obsežne vojne operacije.

Polnočno poročilo ne omenja nikakih posebnih bojov armad, omenja le artilerijski ogenj, kar je tudi priprava na tančne in infanterijske boje.

Švica zatočišče beguncev

Švica, ki ima 4,250,000 prebivalcev, nudi danes pribežališče in zavetje 19,000 beguncem iz raznih dežel. Začetkom vojne je bilo določeno, da bo sprejela samo 6000 beguncev, ker le za toliko je imela prostora, sedaj pa še vedno prihaja vsaki mesec več kot šeststo beguncev v deželo in za vse se nekako najde kak kot kjerkoli. — Poročilo o številu beguncev v Švici je podal švicarski Zvezni svet po radiju v Bernu. Omrežje CBS je poročilo povzelo.

Junak Sovjetske unije, kapitan Mari, sprejma vojaške tanke, ki so bili zgrajeni z delarjem Estoncev, ki se bore v vrstah rdeče armade.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakar, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
218 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$4. Advertisements on Agreement.

Ze celo leto vsake leto za Ameriko in Kanado \$5.—; za pol leta \$2.—
za četrt leta \$1.50.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenrednih sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

KO BODO ZAVEZNIKI VPADLI NA BALKAN

Od Donave pa do Egejskega morja, po vseh gosto naseljenih dolinah, ob vznožju visokih gor, po mestih, trgih in vaseh, se balkanski narodi pripravljajo na to, kar ima priti. Balkan splošno smatrajo za zadnja vrata do Hitlerjeve evropske trdnjave in skozi te balkanske dežele bodo najbrže korakale zavezniške armade v osrčje Nemčije.

Med balkanske države štejejo pet držav: Jugoslavijo, Madžarsko, Rumunsko, Bolgarsko in Grško.

In kaj bodo ameriški in drugi zavezniški vojaki našli v teh deželah, ako se bo zavezniško vrhovno poveljstvo odločilo, da skozi ta vrata vpadе v Mussolinijevo in Hitlerjevo kraljestvo?

Zavezniški vojaki se bodo prepričali, da so balkanski narodi med seboj razcepjeni in večinoma tudi v večjih sporih. Njihov patriotizem pa je globoko vkoreninjen in njihove meje so zapisane s krvjo njihov očetov in sinov.

Balkanske dežele so bile dolgo let šahovska deska za politično igro veselih.

Nadoblast nad temi deželami imata Nemčije in Italija. Toda vsi ti narodi iz dna svojega srca sovražijo to nadvlado. Vlade teh držav bodo večinoma sovražne zavezniškim vpadnim armadam, toda ljudstva jih bodo sprejela kot svoje osvoboditelje in prijatelje.

Položaj v posameznih balkanskih deželah je naslednji: V Jugoslaviji ste dve močni gerilski organizaciji — četniki in partizani — ki se obe borita proti osi. Nesreča pri tem pa je, da sta se te dve skupini zasti preteklo leto borili sami med seboj.

Četnikom poveljuje poznani general in vojni minister v jugoslovanski vladi Draža Mihajlovič, partizanom pa Josip (Tito) Brozović, ki se je boril v španski državljanski vojni na strani republikancev, ter Bošnjak dr. Ivan Ribar.

Mihajlovič je vdan kralju Petru, partizani pa so pod vplivom Rusije in jih zato splošno dolže, da so komunisti. Resnica je, da je med njimi nekaj komunistov, toda v veliki večini se bore samo za svojo grudo iz patriotizma, od velike svoje slovenske sestre Rusije pa pričakujejo pomoč in slednje osvobodjenje.

Četniki in partizani pa se očitno bore na strani zaveznikov proti osi in drže na svoji zemlji 30 nemških in italijanskih divizij.

Madžarska se je vedno bala Nemčije in je tudi še sedaj v strahu pred njo, četudi je vsled svoje zveze z osi dobila nekaj českoslovaške, jugoslovanske in rumunske zemlje ter strateško mejo Karpatov.

Madžari pa se sedaj že zavedajo, da Hitler ne more zmagati in se hočejo izviti iz Hitlerjevega objema, predno bo prepozno. Madžarski regent admiral Horthy, kot sam pravi, sovrši in miru Hitlerja, pa je vendar na njegov poziv moral iti v Berolinsgaden.

V madžarskem parlamentu pride pogosto do ostrih govorov, ki obsojajo zvezo z Nemčijo. Znano pa je tudi, da vlada med Madžarsko in Rumunsko velik spor zaradi Transilvanije.

Načelnik rumunske vlade je maršal Ion Antonescu. Nedavno ga je k sebi klical Horthyja poklical Hitler ter mu naročil, kako se mora Rumunska obnašati za slučaj zavezniškega vpadu. Nekdo je bil Antonescu na strani zaveznikov, ko pa se je spri s kraljem Karolom, je predsedal na osiško stran. Rumunski narod pa je nasproten osi, zlasti če, ker je bila rumunska armada skoro uničena pred Stalingradom. Slednjič Antonescu ni hotel vstreti Hitlerjevi zahtevi, da pošlje še več vojaštva na Rusko in sedaj rumunska armada večinoma straži mejo proti Madžarski.

Bolgarska zavzema prav posebno stališče. Zvezana je z Nemčijo, toda Rusiji ni napovedala vojne. Bolgarski kralj je Boris III., toda nek odličen Bolgar je nedavno rekel, da ni Boris III., temveč Boris Zadnji.

Bolgarska je dobila nekaj jugoslovanskega in grškega ozemlja, ki ga je tudi zasedla. Bolgarski narod pa z zvezo z Nemčijo ni zadovoljen. Pred kratkim so bili umorjeni trije odlični Bolgari, ker so se preveč zavzemali za osi. To so bili vojni minister general Kristo Lukov, časniki Sotir Japov in organizator bolgarskih gestapovcev Atenas Pantev. Bolgarski narod je 95 odstotno z Rusijo.

Med balkanskimi narodi lahko pričakujemo, da bodo veselo pozdravili zavezniške armade, kadar bodo prišle v njihovo deželo. Bojni klic bo šel po vseh deželah, klic na boj proti Nemcem in Italijanom. Očrtele čete se bodo pridružile vpadnim armadam in se bodo borile ob njihovi strani proti skupnemu sovražniku — proti Nemcem in Italijanom.

PREGLED NOVOSTI

Vojna na Pacifiku.

Propagandisti iz Tokija se sedaj pritožujejo da je na Atli bilo več Amerikancev kot Japoncev. Seveda jih je bilo več — sicer ne tako dosti, kakor pravi Tokio — pa to še bolj služi na čast našim zapovednikom. Čih v vojni je zmagati in sicer najbolj počeni kar je mogoče; in da bi bilo tako, je treba biti prvi na licu mesta in z večjim številom ljudi. Japonci se bodo morali v nadaljnjem toku vojne pritoževati vedno bolj in bolj.

Ravno pred letom dni se je vodila bitka, v kateri pa Amerikanci niso bili močnejši, ampak je bilo Japoncev mnogo več — v zračni in pomorski bitki na višini Midwaya; in s to našo zmago se je borba na Pacifiku obrnila v našo korist. En mesec pred tem je bil sovražnik ustavljen v Koralnem morju, toda imel je še vedno veliko mornarice, ki si pa se daleč ni o pomogla od težkih izgub v Pearl Harborju. Usoda bitke pri Midway je visela na niti; zato je bila dokaz spretnosti naše pomorske in vojne komande, ki je združila vse, kar ji je bilo potrebno, v pravem času in na pravem mestu. Do tistokrat nismo vedeli, s katero strani bo sovražnik na nas udaril; pri Midway pa je japonska mornarica izgubila iniciativo, katero ni nikdar ne bo več dobila nazaj.

Japonska zasedba otokov Atli in Kiska je bila del cene, katero smo morali plačati za našo zmago pri Midway; oni so poslali relativno majhne moči na Aleutske otoke, misleč, da bodo naši zapovedniki odvojili nekaj moči od glavnega cilja napada — od Midway in Havajskih otokov. Toda naši poveljniki so vedeli, da so tisti majhni otoki na koncu Aleutov od manjšega značaja, in da jih bo lahko dobili nazaj o pravem času. Če bi pa izgubili bitko pri Midway, bi sedaj mogoče morali braniti svojo zapadno obalo namesto da se borimo v Novi Gvineji in na Solomonskih

otokih. So pa ljudje v tej deželi, kateri so celo preteklo leto govorili, da so Aleutske otoki najbolj jvani na Pacifiku in da se morajo vzeti nazaj, naj se godi drugod kar hoče, in to samo zato, ker so Aleutske otoki ameriško ozemlje, čeprav ga je pred vojno samo malo Amerikancev videlo. Tak način mišljenja bi izgubil vsako vojno. Toda dokaz je, da so naši štabni zapovedniki pokazali, da znajo kaj delajo.

Francosko edinstvo.

De Gaulle in Giraud sta se končno sestala in organizirala odbor, kateri bo upravljal vse nezaveste dežele, dokler se Francija ne osvobodi. Takrat bo ta odbor prenesel svojo moč na začasno vlado, ki bo vpovstavljena na temelju zakonov francoske republike. Tako bo zopet vpovstavljena francoska republika skupaj s principi svobode, enakosti in bratstva, katere so mislili Petain in drugi visisti da so jih uničili. Sedaj doseženi sporazumi v Alžiru pomenijo zmago nad celokupnim reakcionarskim pokretom, katerega je predstavljal Vichy, pomenijo sigurnost, da bodo Francozi zopet vzpostavili svobodno Francijo.

V kolikor se more soditi na podlagi dosedanjih informacij, pripada zasluga za združitev dvema človekoma: generalu Catroux, ki je zmeraj užival zaupanje Giranda in De Gaulleja; in Jean Monetu, ki je osvobodil Gorodov režim v Severni Afriki in ga iz vojnega in birokratskega odbora spremenil v grupo, na katero se republika lahko naslanja. Ampak do tega končnega sporazuma ni prišlo, dokler ni tudi bilo navadnega političnega manevriranja — večinoma od strani De Gaulleja — in njegove propasti. Giraud je sedaj odstranil nekaj ljudi — Nogues, Peyroutona, itd., katerim je bil De Gaulle zelo nasproten. Da bi ta nova vlada lahko delovala, bi bilo želeli, da tudi De Gaulle odstrani nekaj ljudi, tiste majhne ljudi, ki ogrožajo in kateri so ne samo hoteli poskusiti z nekimi prevarami v zvezi s Peyroutonovo ostavko, ampak so tudi stavljali na znanje, da če De Gaulle ne dobi največjo moč v svoje roke, da si jo tle sam vzle. De Gaulle ni dolžan nobene hvaležnosti ljudem, kateri so se trudili prikazati, da je on tak kot Mussolini.

Priporočilo za uporabo lojalnih tujcev v vojnih tovarnah.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

otokih. So pa ljudje v tej deželi, kateri so celo preteklo leto govorili, da so Aleutske otoki najbolj jvani na Pacifiku in da se morajo vzeti nazaj, naj se godi drugod kar hoče, in to samo zato, ker so Aleutske otoki ameriško ozemlje, čeprav ga je pred vojno samo malo Amerikancev videlo. Tak način mišljenja bi izgubil vsako vojno. Toda dokaz je, da so naši štabni zapovedniki pokazali, da znajo kaj delajo.

Francosko edinstvo.

De Gaulle in Giraud sta se končno sestala in organizirala odbor, kateri bo upravljal vse nezaveste dežele, dokler se Francija ne osvobodi. Takrat bo ta odbor prenesel svojo moč na začasno vlado, ki bo vpovstavljena na temelju zakonov francoske republike. Tako bo zopet vpovstavljena francoska republika skupaj s principi svobode, enakosti in bratstva, katere so mislili Petain in drugi visisti da so jih uničili. Sedaj doseženi sporazumi v Alžiru pomenijo zmago nad celokupnim reakcionarskim pokretom, katerega je predstavljal Vichy, pomenijo sigurnost, da bodo Francozi zopet vzpostavili svobodno Francijo.

V kolikor se more soditi na podlagi dosedanjih informacij, pripada zasluga za združitev dvema človekoma: generalu Catroux, ki je zmeraj užival zaupanje Giranda in De Gaulleja; in Jean Monetu, ki je osvobodil Gorodov režim v Severni Afriki in ga iz vojnega in birokratskega odbora spremenil v grupo, na katero se republika lahko naslanja. Ampak do tega končnega sporazuma ni prišlo, dokler ni tudi bilo navadnega političnega manevriranja — večinoma od strani De Gaulleja — in njegove propasti. Giraud je sedaj odstranil nekaj ljudi — Nogues, Peyroutona, itd., katerim je bil De Gaulle zelo nasproten. Da bi ta nova vlada lahko delovala, bi bilo želeli, da tudi De Gaulle odstrani nekaj ljudi, tiste majhne ljudi, ki ogrožajo in kateri so ne samo hoteli poskusiti z nekimi prevarami v zvezi s Peyroutonovo ostavko, ampak so tudi stavljali na znanje, da če De Gaulle ne dobi največjo moč v svoje roke, da si jo tle sam vzle. De Gaulle ni dolžan nobene hvaležnosti ljudem, kateri so se trudili prikazati, da je on tak kot Mussolini.

Priporočilo za uporabo lojalnih tujcev v vojnih tovarnah.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

IV skupni izjavi ministrstva vojske, mornarice in pravdnštva, in Pomorske komisije se priporoča, da se uporabijo v vojnih tovarnah vsi tujci v Združenih državah brez ozira na narodnost in državljanstvo.

Ta izjava tudi skrajšuje in poenostavlja postopek na podlagi katerega morejo vsi, vsi, ki imajo z vlado pogodbo za gradbo aeroplanov ali "klasificirano" pogodbo dobiti dovoljenje za zaposlitev tujcev v teku dveh tednov ali manj.

Skupna izjava pravi, da je "celo pri aeronautičnih in klasificiranih pogodbah podjetnik dolžan sodelovati s prošilcem-tujcem in priporočati njegovo prošnjo, če zares rabi pomoč tega kvalificiranega delavca tujca in če nima razloga dvomiti v njegovo lojalnost nasproti Zdr. državam.

Izjava, podpisana od državnega tajnika za vojno Stimsona, od tajnika justičnega departmanta, tajnika mornarice Knox in mornariškega komisarja Landa nadalje ugotavlja, če podjetnik takega tujca ne zaposli, se pregreši proti pogodbeni klavzuli o nezavestnosti in proti politiki izjave.

Dalje izjava povdarja, da podjetnik ne bo odgovarjal za škodo ali izgubo, ako je v dobri veri dosegel dovoljenje pristojne vladine oblasti, predno je dovolil tujcu pristop do delavnice ki je pod aeronautično ali pa klasificirano pogodbo.

Glavne točke politike glede zaposlitve tujcev kakor so določene v izjavi, so sledeče:

1. Vsi lojalni in klasificirani delavci se imajo zaposliti brez ozira na narodnost ali državljanstvo.

2. Podjetnik lahko zaposluje ravno tako svobodno kot ameriške državljanke razven na podlagi aeronautične ali klasificirane pogodbe.

3. Podjetniki imajo zaposliti tujce na podlagi aeronautične ali klasificirane pogodbe, ako dobijo pisni pristavek pristojne vladine oblasti.

4. Klavzula o nezavestnosti se enako uporablja glede državljanov kakor ne državljanov.

5. Ista klavzula se uporablja pri delu na podlagi aeronautičnih in klasificiranih pogodb.

6. Postopek za dovoljenje zaposlitve na podlagi aeronautične ali klasificirane pogodbe je bil skrajšan tako, da bo podjetnik odslej dobival rešitev prošnje v manj nego dveh tednih.

Podjetnik ne bo odgovarjal v nobenem slučaju ako je v dobri veri dosegel pisмено dovoljenje pristojne vladine oblasti, predno je tujcu dovolil pristop do delavnice, ki je pod aeronautično ali klasificirano pogodbo.

8. Podjetnikova odgovornost za varnost delavnice se nanaša na vse

Kratka Dnevna Zgodba

KSAVER MESKO:

INON GRIS

Odlični slovenski možje

SIMON GREGORČIČ

(Nadaljevanje)

Soči, njegovi ljubljenci, bi primerjal njegove pesmi. Lahke in preproste so kakor prve stopinje Sočine; rečne, prosoje kakor Sočini valčki, ko se las-kajo pestremu planinskemu cvetju na bregovih; jasne in veselo kakor Sočini vali, kadar nosijo s planin v doline dragemu znanu tople pozdrave ljubečih in ljubljanih; bajne kakor šepet in zboranje valčkov v čudes polni, od nebes obilno blagoslovljeni kresni noči; nemirne in drhteče kakor valovi, kadar se bližajo globokemu slapu; zamolklo tožeče, v težki bridkosti, dušni tesnobi in grenki nemoči plakajoče kakor valovi, kadar se izteka, s silo prerivajo skozi tesno skalovje; v silovitosti, a brezuspešnem naporu se zaganjajo v neomajno, nerazmakljive, nezravnjive pečine, ki oklepajo prosto hčer planin, nevajeno okov in suženjstva, v preozke, pretirne epone; nebeško lepe, kakor je

nebeško lepo vodovje. Sočino prav v teh soteskah, da zgrabi človekovo srce z neodoljivo silo in se vtisne v dušo tako globoko in tako močno, da ne pozabi te krasote nikoli več; otožne in žalostne, kakor je otožno in žalostno vodovje Sočino, ko se počasi, nekako trudo in mrtvo valji po širni ravnini, polno hrepenenja po ostavljenem svobodnem gorovju, polno boli in žalosti, ker teče od nemih a s svojim molkom v nebo po osvetli ključnih grobovih — ogromna dolina nad grobiščem plakajočega, a še kot solza krasna; gretesljive, veličastne kakor Soča, kadar zbere

moč vseh voda iz oblakov svojega neba, in kar jih v njenih je planinah, kar v cvetnih njenih jih ravninah, in ko vse te pridruže na plan in ko naraste v tok strašan,

Tako veličastna in močna je "Soča." Tako veličastna in močna je "Človek nikar" ta pretresljivi pogovor trpečega sina zemlje z Večnim in Vesmogocnim, za mišljenje velikega pokojnika najzračnejši, za njegovo zemsko življenje najusodnejši njegov umotvor.

Značilno je, da je nastala ta pesem na grobišču. Telo, v prah porazeno in ponižano pod težo življenja, prah med prahom, atom med atomi; a duh razpne in razmahne krila močno in silno, da ne tako silno ne prej in ne pozneje, in se dvigne kakor duh trpina Joba v uri najhujše bridkosti naravnost pred prestol Jehove in prične z Najvišjim veličasten, sree in dušo pretresajoč pogovor, potolči mu svojo bol, neumljivo sveto, umljivo le nje-mu, veselja in žalosti delitev; kakor blesteči biser v zlati posodi položi pred kraljevi prestol Večnega veliko, vročo prošnjo trpeče in ranjene svoje duše.

Job v obupnem gnevu in preveliki boli je prešel dan in noč in uro, ki se je reklo ob njih: "Človek je splošč", ob katerih se je rodilo na svet in je v naročju materinem zaplakalo bitje, ki bi najrajši bilo že v materinem telesu prišeto mrtvim. Mehki slovenski pesnik prosi in moli:

"Glej, prevečni, vsemogocni Stvarnik vseh bitij, ne ustvarjaj človeka, te prosim z globokine srca! — Lili naj vzklje, na tvoje besedo iz prasnovi, iz atoma, določenega od vekovnjega bedno človeško bitje. Lili naj vzklje, ki ne čuti ne hrepenenja in ne trpljenja, ki ji je radost neznan in neznan gorje; ki se ne vname ob blagoslovljeni uri v ljubezni in ob temni uri ne odpre srca sovrastvu ki ni primorana ne k teži odgovodi in ne more okusiti bridkega, morečega razočaranja; ki je ne razjedajo srca in ji ne grenijo življenja ne dvomi ne greh, ne kes. Vzklje naj na tvoje povelje, tebi naj čast se naj dviga v svoji deviški krasoti proti nebu. — Ptico pevko ustvari iz atoma, za človeka določenega; ptico pevko, ki bo vsako jutro iz gozdnega zavetja zgole poletela v višave tebi na čast; ki bo dan za dnevom prepevala najlepše speve — tebi v slavo. Glej, Večni Vesmo sam, to ustvari! Dovolj ti bo slave iz tega, dovolj kesčenja tvojem veličastvu, tvoji vsemoči. Saj bo vse to v tvoje čast in preslavo, greha pa ne bo nikjer. In nikjer ne

bo boli, ki jo greh rodi, nikjer kesanja, ki sledi grehu za vsa kratko minuto veselja. In dvomov, ne bo več, dvomov o tvoji človeški ljubezni, o tvoji vekovečni dobroti. In ne več ne in žalostne, kakor je otožno in žalostno vodovje Sočino, ki se počasi, nekako trudo in mrtvo valji po širni ravnini, polno hrepenenja po ostavljenem svobodnem gorovju, polno boli in žalosti, ker teče od nemih a s svojim molkom v nebo po osvetli ključnih grobovih — ogromna dolina nad grobiščem plakajočega, a še kot solza krasna; gretesljive, veličastne kakor Soča, kadar zbere

Resnično, visoka, čudežno lepa molitev, polna vere, polna upanja. Obračam se nate, torej verujem v tebe; torej si, sicer se ne bi zatekal k tebi. Prosim te, torej zaupam v tebe, sicer se ne bi polagal svojih prošanj ob podnožje tvojega prestola. Ljubezen si, zato mojo prošnjo uslišal in jo izpolnil.

Kakor trpin Job je govoril tukaj pesnik z Bogom iz obličja v obličje. Ne, še bližji mu je bil; maziljenec in svečenik njegov. Kakor Kristus iz Nazareta mu je govoril, Kristus na križu. Molitev je to kakor molitev Boga-človeka, na Oljki gori v prah ponižanega; "Oče, naj gre ta kelih mimo mene!" Glasan, pretresajoč vzklik trpljenja je in obenem izraz trdnega zaupanja, sličen vzkliku na križu višega Kristusa Nazareta. "Eli, Eli, lamma sabachani — moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?" — vem, nisi me, ti mi pomoreš, vem to, verujem v tebe, zaupam v tebe."

Bilo je pač od nekada tako; vsak velik duh in tudi vsak naš umetnik je imel svoj Getsemani in svojo Golgoto. To je bilo kakor prist in glas božji, ki je potrdil njihovo veličino in njihovo umetniško svečenstvo. V tem je blagoslov trpljenja. Če se vprašamo: "Kako, da pretrepejo dostikrat povsem prepusti stih Gregorčičevi duše s tako silo?" — je odgovor kaj enostaven. "Zato, ker so resnični vzkliki in izlivi srca, odlomki resničnega doživljanja."

Pustite me umreti! Morda bi bil zaprosil ta, kar je prošil tik pred smrtjo po dolgem in delavnem življenju, že pred tridesetimi, štiridesetimi leti, ko je pot v delavno življenje šele nastopil, ako bi mu tedaj milostna roka odgnala pred dušo to pot z vsem trpljenjem in z vsemi prevarami. Težko, da bi jo še nastopil, če prepusti stih Gregorčičevi bi bila še enkrat pred njimi in bi jo poznal tako natančno, kakor jo je poznal v predmetni dneh. To pot, tako tesno ograjeno po človeški tesnosrečnosti, tako čestokrat bridko za-

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS

Ker je živel, kar je pel, ker je res trpel, kar je izpovedal v življenjskih izklesanih glasih, zato nam polnijo z boljo in sočutjem dušo Pršernove pesmi. Ker se je čutil vezanega in utešenega, a je bila vsa njegova močna duša oživljena hrepenenja po svobodi, zato so vzvalovili s tako gigantsko silo naša srca nekdanji umotvorci Askertevi. Ker se je pogreznil v globine srca in je dvignil iz njih vsa skrivna snstva, resnična in neponarejena, in jih je vtil v dehtečo in sladko posodo, zato nam segajo tako globoko v srce "Poezije" Gregorčičeva. Zakaj kako naj pretrese pesnik ali pisatelj srca čitatev, če mu ni samemu drhtelo srce v boli in sladkosti, kadar je umotvor zaničjal, kadar mu je življenje vdihoval!

Zivljenje iz srca in duše, ves umotvor ožarjen z neponarejeno resničnostjo lastnih istinitih čustev, le taka umetnost preživi veke in ostane večno mlada in večno lepa.

Gregorčičeva umetnost je takšna.

Pustite me umreti! Morda bi bil zaprosil ta, kar je prošil tik pred smrtjo po dolgem in delavnem življenju, že pred tridesetimi, štiridesetimi leti, ko je pot v delavno življenje šele nastopil, ako bi mu tedaj milostna roka odgnala pred dušo to pot z vsem trpljenjem in z vsemi prevarami. Težko, da bi jo še nastopil, če prepusti stih Gregorčičevi bi bila še enkrat pred njimi in bi jo poznal tako natančno, kakor jo je poznal v predmetni dneh. To pot, tako tesno ograjeno po človeški tesnosrečnosti, tako čestokrat bridko za-

grenjeno po neumevanju od desne in leve. To pot, ob kateri stoji tisočeri, ki hočejo le uživati in terjajo od umetnika, venomer "Daj!" A ko daje od lastnega srca, od trpeče duše, od moči in dni svojega življenja, kako redkokdaj sliši: "Sre-na ti hvala, ti naš dobrotnik." Ali ne tisočkrat čestje: "Daj si premalo. Beraško skopo si dal!" — Nk ne pomislijo da se izrpa tudi najbogatejši zaklad. Kako se ne bi srce, ki je dajalo tako obilno in tako krasnih biserov? Je-li res polnoma upravičen tisti pomen-lovalni nasme, ako pridejo kdaj na vrsto nekoliko motnejši, lažji dragulji, obrušeni že s slabotnejšo roko?

Taka je bila usoda Gregorčičeva, taka usoda Askerteva. In vendar sta nam dala ta v petih desetletjih po Pršernu največ in najboljšo. Brezvlomno se bo naš narod vsak čas rad vračal k bogatim zakladom te izvoljene trojice.

To je čudovito krasna, brezprimerno prikladna sklepna vinjeta tega samega v sebi svetniško blagega, klasično skladnega, in obenem z veliko tragiko blagoslovljenega življenja.

Pustite me umreti, da si odpočijem v večnem, neskaljenem miru božjem, ko sem užil v svetu dovolj slave in dovolj prevar!

Tako je izvenela visoka simfonija velikega življenja.

ZIVLJENJE TUJERODNIH DELAVCOV V NEMČIJI.

(Poročilo očividca.)

Holandec, ki je bil nasilno "rekrutiran" za delo v nacistični Nemčiji, kateremu se je posrečilo od tam pobegniti v Anglijo, je pred kratkim živo opisal, kako nedovoško nazisti v svojih orožarnah izkoriščajo delavske moči. Nazisti so samo lastno uvedli zakon "brez dela ni jela" in ravnajo po tem gestu napram vsem, nepokornim delavcem, katere so nabrali v zasedenih ozemljih; tako so jih prisilili, da delajo in žive v kar najbolj gramotnih razmerah. Begunec je opisal agenturi Aneta (holandska časopisna agentura) bedno in siromasno življenje, ki je delež tujerodnih delavcev v Nemčiji.

Holandec je povedal, da je delal v tovarni za razstreliva, v kateri je bilo 4.000 tujerodnih delavcev, moč in žena, ki so živeli v taboriških zunaj mesta. Nastanjeni so bili v lesenih barakah, širokih 13 čevljev dolgih 19 čevljev in visokih 8 čevljev in sicer po 16 mož v vsaki izmed njih.

V teh barakah ni bilo nikakih prostorov za umivanje; zato je bilo le nekaj primitivnih priprav v bližini. Toda smrad je bil tolikšen, da "je človeku sapo jemalo", je dejal. Stene in strop so bili polni mrčesa, posebno ščurkov, a barake v taborišču so bile polne stenice, podgan in miši.

Zatrjeval je, da sanitetnih naprav in razmer sploh ni moglo opisati, kajti ona toliko hvaljena higienska oskrba nemške industrije se je pokazala nezmerno, da rešuje probleme, ki so se pojavili, ko je bilo treba natrpati tisoče in tisoče ljudi v taborišča brez kanalizacije. Radi tega so delavci obsojeni na to, da dobesedno gazi v blatu in nesnagi, kar izpodkopava njihovo zdravje in povzroča ostudne kožne bolezni.

Holandec je pripovedoval da je za časa svojega bivanja tam silno oskabel — izgubil 28 funtov — tako da svojega dela ni mogel nadaljevati, toda radi mačela "brez dela ni jela", ki je bilo v veljavi, je moral kljub temu vstrajati kakor je pač mogel.

Poudaril je nadalje, da je že dolgo tega, kar je vodstvo nemške industrije prenehalo skrbeti za učinkovite mere proti in-

dustrijskim nesgodam, tako da se čisto pripeti, da eksplozije pohabijo delavce, ali da jim stroji odtrgajo roke ali noge, ker premični deli teh strojev niso več zaščiteni. V kemičnih tovarnah pa dobivajo pljučne ali obojne bolezni.

(OWI)

POJASNILO

Nek naš naročnik iz Californije se hoče iz nas norčevati, ko nas vpraša: Od kdaj pa je 11 New Yorkov? No ta je pa debela in bosa!

S tem, da nas rojak nekako zavrže moramo omeniti, da smo pred dvema tednoma po naročilu pošte objavili v "G. N." da naj vsakdo, ki na "G. N." pošlje kakšno pismo, takoj za besedo New York še zapíše številko 11, to pa zato, ker je pošta uprava celo mesto razdelila v poštne okraje in naš okraj je 11. Zato je potrebno, da se poleg besed New York še napiše 11.

OBISK ODLIČNEGA MOŽA.

V soboto se je v našem uredništvu ogledal dr. F. J. Kern, poznani slovenski zdravnik iz Clevelanda. Tukaj se nahaja že drugi teden ter obiskuje zelo važna predavanja na Columbia vsučilišču v namenu, da se bolj izpopolni svoje zdravniško strokovno znanje.

Dr. Kern se navzlic temu, da je že 40 let v Ameriki, še vedno zelo živo zanima za naš slovenski življenj v novi domovini in tudi za dogodke v svoji rojstni deželi. Zato je z dr. Kernu zelo zanimivo govoriti.

Dr. Kern se v petek odpelje iz New Yorka v Cleveland.

SONART REKORDI

Lepo Melodije

St. 1571 — Na Marljance, polka
Kje so moje rolice
Marlika pegla — polka
Duquende University
tamburica orkester

St. 1575 — Terestinka polka
Na planinah — valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za ton. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL, Inc., 463 W. 42nd St., New York

ČE SE NE VEŠ, ZDAJ IZVEŠ.

da se umivanje v mlačni vodi izplača tudi zaradi tega, ker se na ta način porabi manj mila;

da dobi kava, segreta preden se zmešajo zrna, boljši aroma; da lipovec popolnoma dobro nadomestuje ruski čaj, ker je cenejši, povrh tega pa delj časa greje in ne zapira človeka.

ZNIŽANA CENA za koračnico

SOLDIERS ON PARADE

Ker žel, da se čim bolj razširi za

PIANO HARMONIKO

privrjena koračnica

"MLADI VOJAKI"

Je Mr. Jerry W. Koprivšek uredil z založnikom, da rojaki lahko dobe skladbo po znižani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva koda za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

Važno za naročnike

Poleg naslova je razvidno do kda imate plačano naročnino. — Prvi številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate pravočasno naročnino poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju. Zastopnik, ki Vas izvoli potrdilo za plačano naročnino.

California: San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado: Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana: Indianapolis, Fr. Markich
Illinois: Chicago, Joseph Berčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleveland in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Massachusetts: Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Maryland: Kiltmiller, Fr. Vodopivec
Michigan: Detroit, L. Plankar*
Minnesota: Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Montana: Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champs
Nebraska: Omaha, P. Broderick
New York: Gowanda, Karl Strniša*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio: Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kunze
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon: Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania: Bessemer, John Jevahar
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolici, Jon. Paternel
Export, Louis Supancic*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kama*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferencak
Imperial, Vence Palchik
Johnstown, John Polanta*
Krayn, Ant. Tausel
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žum*
Pittsburgh in okolici, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin: Milwaukee, West Allis, Frank Skok
Sheboygan, Joseph Kakec*
Wyoming: Rock Springs, Louis Tanchas*
Diamondville, Joe Rolich
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena *, so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik tudi potrdilo za sveto, katere je prejel. Zastopniko toglo priporočamo — Uprava "Glas Naroda"

SEDAJ LAHKO DOBITE LASTNOROČNO PODPISANO KNJIGO

TWO-WAY PASSAGE

PISATELJA LOUISA ADAMIČA

ZA NAVADNO CENO

\$2.50

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošljim Money Order za lastnoročno podpisano

knjigo: "THE TWO-WAY PASSAGE" za \$.....

Moje ime

St., ulica ali Box št.

Mesto in država

Naročite lahko to knjigo pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.

SLOVENSKE PESMI

Zbirka 9 narodnih pesmi
Izdala Glasbena Matica v
Clevelandu. Cena — \$1.50

Šest Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Šest narodnih pesmi za moške

Visoška kronika

ROMAN — Spisal Dr. IVAN TAVČAR.

12

Ciganka je molče iztrgala iz lončka, katerega je bila že pred nekaj časom odstavila od ognja, novo jed v skledo, ter vse skupaj postavila pred svojega ožganega moža. Koliko sem opazil, je bila nasula ciganka v posodo nekaj takega, kar je bilo podobno škam, kakor rastejo na naših hrastih, samo da so bile nekaj debelejšje in ne tako rjave.

Cigan Dušan si je napolnil usta, pa je takoj močno zakričal, bodisi da je bila jed prevroča ali pa zoprnega okusa. Z nogo je s unil v skledo, da se je prevrnila in da so šiske zletele na vse strani. Nekaj jih je priletelo tja, kjer sva ležala midva, in Lukež je pograbil dve ali tri, ker ga je gnala radovednost, na kateri so tisti čas boleli Poljanec in Poljanke. Nastala je zmešnjava. Cigan se je od jeze dvignil, a v tistem hipu sta se njegovi ženi oboježili z gorjačami. Če se je potem vnel pretep, je Dušan prejkone ugrabil svoji babnici, padla pa je gotovo marsikatera tudi po rjavkasti negovi koži. Ali midva nisva čakala, marveč sva pobrala svoji bisagi ter urnih nog odhitela po stezi. Bila sva že precej daleč od pregrešne družbe, ko sva se nekoliko odsopla in oddahnila.

"Kaj misliš, ali bi ne bilo prav, če tudi midva pokusiva župnikovo repo?"

Na odprti dlani mi je molil Lukež tri šiske, katere je bil prej odnesel ciganu.

Vzel sem eno. "Čemu ne, saj je zrasla na krščanski zemlji!"

Ali grizljaj je bil plevak, brez vsakega okusa in tenka kožica je ticala v njem, ki se je neprijetno prijemala zob, tako da sva bila vesela, ko sva s težavo vse skupaj zopet spravila iz ust. Izreka sva sodb, da gospod župnik Felenič s to novo repo ne bo odrešil Seške doline.

Se dolgo časa in po hudi vročini sva hodila ter prav pridno bila iz studencev, ki so pogosto motili najino stezo. Tu sva se srečala z beračem, tam pa naletela na pastirja, ki je čval drobnico. Povpraševala sva, če sva na pravi poti, ker bi bila lahko zablila. Popoldne je bilo že do polovice poteklo, ko sva dospela do dvorca sredi lepo obdelanega sveta.

Tu sem se je bil naselil Jeremija Wulfing ter si napravil novo domačijo; gotovo je delal pridno in težko, ker je moral prekopati dosti sveta. Postavil si je novo hišo, ki se je čedno razločevala od koč, kakor jih opaziš po tem hribovju. Hiša, dasi lesena, je bila dosti višja od hiš v naši dolini. Pri vstopu ti ni bilo treba upogniti telesa, da nisi trčil z glavo v strop, in prav lahko si soplel, ker je bilo dosti zraka v tem bivališču.

Prvi hip sva mislila, da ni nikogar doma. Nato sva pa le opazila, da je sedela za veliko mizo stara ženska, popolnoma sključena, na obrazu guba pri gubi, drugod pa sama kost in koža. Tu in tam je zamahnila z velo roko po nadležnih muhah. Izpogovorila je nekaj besed, katerih pa nisem umel, ker je bila ta nemška govornica podobna škripanju kolesa, kadar s težavo teče po ostrim kamenju.

Lukež, ki je bil bolj vešč tega okornega jezika, mi je povedal, da bi ženska za mizo rada vedela, kdo sva.

Ko sva pri peči odložila bisagi, pristopim k mizi, kjer mi je starka pričela praviti, da ni nikogar doma in da so vsi na polju.

"Z Visokega sva," so mvpil; zdelo se mi je namreč, da je ženica tudi gluha.

Z mrtvim očesom je gledala v me in je ponovila: "Z Visokega?" Zamislila se je. "Kje je že to, moj Bog, kje je že to?"

"Sin je," je zatulil Lukež vmes, "Polikarpa in njegove žene Barbare."

To ji je nekako ojačilo spomin in počasi je pričela:

"Barbara — imela sem hčer in Barbara ji je bilo ime. Odpovedala se je svetemu evangeliju in od tedaj ni bila več moja hči. Vrgla sem jo iz svojega srca, kakor se vrže pleve iz njive. Ustrašila se je krvavih grajskih hlapcev — moja hči ni več! Ne govorite mi o Barbari!"

Govorila je v oddelkih. Od oddelka do oddelka je premišljevala in beseda je kapala od nje, kakor kaplja voda od žleba, če se suši studenec v poletju.

Lukež je pokazal name, ter kričal: "Vase Barbare sin je!"

"Njen sin?" je vzdihnila. "Sedi sem, da te vidim od lizu, ker so moje oči podobne trski, kadar pojema. Svetloba mojih oči, tudi ta ni več pri meni!" je jadikovala s psalmistom.

Sedel sem k nji v kot in iz roko me je nekaj časa tipala po obrazu ter me opazovala.

Končno je zastokala:

"Res je, njen obraz ima!" Ostro je vprašala:

"Ali si spoznavavec čistega evangelija?"

Odgovoril sem, da nisem.

"Torej si papist! Nimm hēre in tudi njen sin je nrtv zame! Studenci čistega evangelija pojema jo v tej srečni deželi in ljudstvo zajema iz luže, v kateri se nabira babilonska gnojica. Čas je, Gospod, da me pokličeš z zemlje, ker se mi je trudna glava že globoko sklonila na prsi."

Sepetala je: "Njen sin je tu, a prišel je k meni kot tuječ. Tudi ta bridkost ni mogla mimo mene! Sedaj bodi konec! Trubarja pokličite!"

Govorila je vedno bolj zaspano, dokler ji ni omahnila glava. In v resnici je zaspana, da so ji smele muhe nemoteno sedati na velo kožo.

Tako sem prvič videl svojo staro mater in grenkoba se mi je pomnožila, ker je bila krivoverka, kakor je bil krivoverec gospodar Polikarp na Visokem.

V hiši je postalo silno vroče in nadležne so postajale tudi muhe. Pri vratih na klopi je stal škaf, a vode ni bilo v njem, da bi si bil ugasil žejo. Zatorej sem vzel korec s škafa ter stopil v vežo. Zdelo se mi je, kakor bi pri zadnjih vratih šumela voda. Ondi sem stopil na plan, kjer je res tekla voda po dolgem žlebu.

Pri tem žlebu je stalo dekle in je cumje pralo v čebriču. Še obrnila se ni, meneč, da prihaja kdo izmed domačih.

Postavil sem korec, in takrat je deklica opazila, da sem tujec.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Lakota v zasedeni Evropi

(JIC) — Posneno iz "The Christian Science Monitor" z dne 14. junija 1943.

Vplivni bostonski časopis "The Christian Science Monitor" je po svojem washingtonskem zastopniku Roscoe Durmondu z okrožnico stavil delegatom konferenc za prehrano različna vprašanja glede razmer v pogledu prehrane v njihovih deželah. Dnešnji odgovori delegatov Jugoslavije, Francije, Poljske, Belgije, Norveške, Luksemburga Danske in Nizozemske, so pokazali strašno sliko pomanjkanja in celo lakote.

Jugoslovanski delegat dr. M. Mermolja, je odgovoril bostonskemu listu naslednje:

"Situacija prehrane v Jugoslaviji se menja od kraja do kraja, kajti država je raztrgana v devet različnih zasedenih ozemelj.

"Najhujše razmere vladajo vzdolž Jadranske obale. Madžarska je anektirala rodovitno Vojvodino, a Bolgarija si je prisvojila široke predele južne Srbije.

"Osišče vzdržuje vojsko od približno 525.000 mož na osiškem, manj rodovitnem ozemlju, katerega pridelek mora hraniti vse to ogromno število vojaštva.

"Boji so seveda zmanjšali pridelek v onih p redelih ozemljih, katere imajo v rokah guerilci. Tam je pomanjkanje najhujše, ker se morajo guerilci preživljati na zemlji, na kateri se bore.

"V mestih je povprečna dnevna prehrana padla na približno 800 kalorij. Pred vojno je odgovarjala prehrana 2.630 kalorijam dnevno. Dnevni delež kruha je 200 gramov na dan, toda to velja le na papirju, kajti redko kdaj je kruh tudi res na prodaj. Isto velja za delež maslobo. Meso je popolnoma izginilo iz tržišč. Kruh je včasih naprodaj na "črnem trgu" toda cena je 180 dinarjev za hleb.

"Jugoslavlani se bore že zdaj in bodo mogli zaveznikom ogromno pomagati, ako pride leto do invazije. Ako pa bo okupacija trajala še leto ali dve, bo prebivalstvo tako onemoglo od pomanjkljive hrane, da bo vojaška pomoč zaveznikom izgubila mnogo svoje vrednosti."

"Skrbno in v posameznostih izdelani načrti za podporo prebivalstva z najpotrebnejšimi, bi morali biti že zdaj pripravljeni. Umestno bi bilo, nakopičiti velike zaloge v bližini jugoslov. ozemlja, da bodo čimprej na razpolago, ko pride do invazije. Jugoslavija bi bila zelo hvaležna za takojšnje dobave v okviru organizacije Mednarodnega Rdečega Kriza, toda malo je upanja, da bi se to dalo izvesti v sedanjih razmerah."

DR. MAČEK ZOPET ZAPRET OD NAZISTOV.

(OWI) — Glasom vesti ki jih je prejel OWI, so nazisti zopet aretirali predstavnika hrvaške Seljaške Stranke, dr. V. Mačeka, ter ga zaprli koncentracijsko taborišče v Gradcu. Dr. Maček, ki uživa med hrvaškimi kmeti ogromen ugled, je bil osiškou trn v peti še predno je bila Jugoslavija resnično zasedena. Kljub vsem poskusom Paveličevega režima, da si pridobi njegovo sodelovanje, je stari kmečki vodja ostal neuklonljiv in je navzlic vsem težavam obdržal zvezo s svojimi pripadniki med kmečkim ljudstvom. Nazisti so ponovno pristili dr. Mačeka, da menja svoje bivališče in ga vedno strogo nadzorovali. V teku dveh let je bil najmanj 4 krat prisiljen potovati v Berlin, a se ni nikdar udal pritisku nazističnih voditeljev in je odklonil vsako sodelovanje z zasedbenimi silami ali njihovim kvazijskim režimom.

Njegova sedanja internacija bo le še povečala njegov ugled med masami hrvaških kmetov, ki so o priliki neke prejšnje aletacije dr. Mačeka ustavili dovoz deželnih pridelkov na mestne trge in na ta način prisilili Paveliča, da sam poprosi naziste, naj izpuste priljubljenega predstavnika kmečkega ljudstva.

Nazisti kličejo 16 letne mladence na vešbanje.

Narščajoče zahteve nemške Wehrmacht, ki je v velikih stiskah glede novih kontingentov vojaških obvezancev, so prisilile nazistične oblasti v Srbiji da predpišejo nabore in vojaške vaje za 16 letne Nemce. Naredba glede njihovega vojaškega vešbanja je bila

pred kratkim objavljena v "Donauzeitung" ki izhaja v Beogradu pod nazistično kontrolo, ter je p. rišla v roke OWI. List piše, da se morajo vsi mladeniči nemške narodnosti, rojeni leta 1927 in živeči bodisi v Banatu, bodisi v stari Srbiji, takoj javiti domači oblasti in začeti s svojim vešbanjem.

NAZISTI PRIZNAVAJO, DA JIM DELAJO GUERILCI HUDE SKRBI.

(OWI) — Članek nemškega lista "Berliner Boersenzeitung" katerega je prejel OWI pravi, da je treba "privovrstnih" nazističnih čet za boj proti jugoslovanskim guerileom in da mora "veliko število" straž in moštva "varstvene službe" skrbeti za varnost skladišč in vlakov, ki dovažajo osiškou skrbno.

Članek priznava naprej, da je delovanje guerilcev za čete osiške zlaž "nadležna neprijetnost" in poroča potem, da se je ponovno pripetilo da pošiljatve živeža municije in pošte sploh niso dospele na "bojišče" ter da uporniki često obstreljujejo nazistična skladišča in utrdbe. Članek pravi, da je treba skrbeti tudi v krajih, ki so daleč proč od ozemlja, na katerem so v teku proti guerilske operacije, za jako močne posadke, dočim je treba stražiti železniške proge dan in noč, da jih guerilci ne podminirajo.

Članek se zaključuje z opombo, da je proti guerilska služba v Jugoslaviji izredno "naporna in neprijetna" ker imajo guerilci navado, pojaviti se čisto "nepričakovano."

Nazisti so uvedli na beograjski univerzi "posebno" stražo.

Radio Budimpešta je javil v neki oddaji, katero je zabeležil OWI, da je satelitski srbski režim na zahtevo nazistov uvedel na beograjski univerzi "posebno" stražo, v cilju da zatre v zavodu "izgrede in poškodbe."

Oddaja pravi, da tjo straža zavrnila vsakogar, ki nima posebnega dovoljenja za vstop v univerzo, tako da bodo mogli dijaki delati "nemoteno" ter zaključuje, da je upati, da bodo dijaki ta ukrep sprejeli z razumevanjem.

Kiručo zatirano dijaštvo, ki se v bistvu nahaja v ujetništvu marijotnega režima, je sprejelo naredbo s komaj zastrtim odporom in nružnjo. Učenje pod neprestano kontrolo vojaštva je bilo mučno in ta ukrep je še bolj poglobil prepad med patriotično navdahnjenimi dijaki in njihovimi nazistom vda nimi predstojniki.

Hrvaška vlada prenove vojaško sodišče.

Glasom poročil iz Zagreba, ki jih je dobila OWI je moral Paveličev satelitski režim odstaviti predsednika in podpredsednika vojaškega sodišča, ker so zahtevali nazisti bolj strogo zatiranje vseh onih, ki se upirajo prodiranju osiške na Hrvaškem; omenjena uradnika sta bila nadomeščena z bolj govečimi in brezobzirnimi pristaši režima. Pod pretezo, da so pokazali sodniki vojaškega sodišča preveč popustljivosti napram nekaterim patriotom, so se nazisti znebili odločilnih osebnosti, kar je presenetljivo konzervativnejša kroge. Uradno marionetna vlada sploh ni dala nobenega objasnila o teh odstavkah in novih imenovanjih. Hregranjanje partiotov, ki se pokažejo nezadovoljnimi s sedanjim satelitskim režimom, se je tako razpaslo, da so nekateri zmernejši elementi hrvaškega pravniskega uradništva začeli spričo velikega števila slučajev zavlačevati posamezne obtožbe in včasih tudi sploh opustili sodno postopanje proti obtožencem.

Gledališče... Kinematograf... Radio

Letošnja predstava operete "The Student Prince" je bila z navdušenjem sprejeta.

Nina Varela, Dittmar Poppen in Barbara Scully, ki igrajo važne vloge v najbolj priljubljeni svetovni opereti Signunda Romberga: "The Student Prince", z zborom 100 oseb, simfoni orkestrom in sloviti ameriškim pevcem, Everett Marshallom v Broadway Theatre na Broadway in 53. cesti v New Yorku. Opereto predstavljajo vsak večer ob 8.30 ter ob sobotah in nedeljah tudi ob 2.30 popoldne. Vstopnice od \$1.10.

POZOR, MR. RIPLEY!

Betty Grable in George Montgomery v "Coney Island"

Predstavljajte si koga, ki bi bil vabljen, da pleše z Betty Grable in bi bil pri volji samo pod pogojem, da njegovo ime ne bi bilo imenovano na odru kot soplesalec ljubke plesalske zvezdnice!

Ako si kdo ogleda zvečer kantino v Hollywoodu, bo videl celo vrsto mladih fantov v uniformi, ki samo čakajo na priložnost, da bi mogli plesati z Grable in to je nekaj napakega od strani teh gentlemanov.

Toda Hermes Pan, slavni plesni ravnatelj, ki je postavil na oder novo spevoigro 20. stoletja "Coney Island", ki jo predstavljajo v Roxy Theatre, ima za to svoj vzrok. Hermes in Betty že več tednov iščeta primerne plesalca, da bi z zvezdnico plesal na koncu predstave.

Po dolgem brezuspešnem iskanju se je Betty obrnila na Hermes-a s prošnjo, da pleše z njo. Hermes je plesal že v drugih zanimivi igri "My Gal Sal", v kateri je nastopala ljubka Rita Hayworth. Hermes je Betty obljubil, da bo plesal z njo, pod pogojem, da mu na sliki Graves to Cairo, ki sedaj je ne bo priznan kredit. Rekel je, na platnu v Paramount gledalca da je plesni ravnatelj in da ne lišča na Broadway in 43. cesti maza, da bi kdo mislil, da drži v New Yorku.

5 GRAVES TO CAIRO

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ... POLJEDELSTVO

The Garden Encyclopedia

Cena knjige:

\$3.50

V LICNI IN TREPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani —

750 slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE stvari ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni vsehkih besed — vse je jasno, razločno, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Združeni narodi potrebujejo ves odvišni fi-vež, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki... Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mogoče letos obdelati VICTORY VRT. Pripravite se za to do- lo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjigi VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM-KAR ŽELITE PRIDELATI! 10.000 slikovih vam podrobno pokaže vse o vrtnarstvu, o saditvi in sejnanju, o gojenju in oskrbi vrta. Najnovejša pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMLJE; nova metoda za uničevanje škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine cvetlice! — Abecedno kazalo vam pove takoj, kar želite. Prirejeno za vsako posebej v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarski izvedenci.